

Učební osnovy

Název ŠVP	Se vzděláním do života		
Motivační název	Se vzděláním do života		
Datum	15.6.2009	Název RVP	RVP G 4-leté gymnázium
Verze	01	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Platnost	od 1.9.2009		
Forma vzdělávání	denní forma vzdělávání		
Koordinátor	Hana Chotovinska		
Délka studia v letech:	4.0		

1.1 Volitelné vzdělávací aktivity

Svět 21. století

Garant předmětu

4. ročník: Mgr. Martin Vácha

1. ročník 2. ročník 3. ročník 4. ročník

			0+2
--	--	--	-----

Charakteristika předmětu

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Volitelný předmět Svět 21.století je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Zeměpis, vzhledem k širší obsahu předmětu je nezbytné opírat se o vědomosti, informace z ostatních předmětů vzdělávacích oblastí a oborů, je zde i návaznost na všechny oblasti průřezových témat vycházející RVP G. Je zaměřen pro žáky s aktivním přístupem ke geografickému vzdělávání. Volitelný předmět rozšiřuje a prohlubuje vědomosti a dovednosti nejen z povinného předmětu Zeměpis, ale i z vlastního samostudia žáků.

Předmět obohatí žáky o jevy, vývojové procesy a tendence světového hospodářství, vytvoří jejich hlubší orientaci v globální a regionální problematice světové ekonomiky, včetně ČR. Prohloubí jejich znalosti o zapojování států, zvláště rozvojových do mezinárodní dělby práce, objasní minulé, současné i budoucí sektorové a makroekonomické změny s výrazným zapojováním technického rozvoje. Na konkrétních příkladech, rozborech makroregionů světa seznámí s komplikovaným politickým, vojensko- politickým, ekonomickým, demografickým propojováním současného světa s dopady na člověka jako jednotlivce. V této souvislosti se objevují témata nerovnoměrného vývoje a tudíž prohlubujícími se problémy mezi bohatými a chudými, zhoršujícím se životním prostředím, růstem měst, mezinárodním terorismem, hrozbou jaderných zbraní, lokálními válkami, problémy s uprchlíky apod. V předmětu by měla být zajištěna maximální aktualizace.

Výuka se uskutečňuje v učebně informatiky nebo v odborné učebně zeměpisu, využívá se odborná geografická literatura, mapy, statistické ročenky, odborné články a komentáře, práce probíhá ve skupinách i individuálně s vlastní prezentací.

Vyučovací předmět má tuto časovou dotaci:

4. ročníky, oktáva 2 hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované vyučujícími v předmětu Svět 21. století

1. Kompetence k učení:

- zaměřujeme se nejen na informace o současném stavu světa, ale i na vývoj naší společnosti z hlediska velkých geopolitických změn v průběhu 20. století, k tomu si žáci vyhledávají informace z různých informačních zdrojů
- klademe otázky na předem připravené téma, žáci hledají příčiny, porovnávají je s dosavadními znalostmi z jiných oblastí vzdělávání (Člověk a společnost), hledají odpovědi a formulují závěry
- geografické informace a data využíváme z různých zdrojů (sdělovací prostředky, tisk, internet, encyklopedie politiky, odborné časopisy a literatura, nejnovější statistické údaje) a třídíme je tak, aby žáci rozpoznali důležité, podstatné informace
- motivujeme k diskusi, při které žáci prezentují své názory, analyzují shodu nebo rozpor mezi názorem svým a názory ostatních
- zadáváme samostatné i skupinové práce na vývoj v různých kulturně-politických oblastech, žáci hledají vztah mezi příčinami a důsledky, které prezentují před skupinou

2. Kompetence k řešení problému

- motivujeme žáky k samostatnému a tvořivému zpracování všech informací, při prezentaci žáci vysvětlují svůj postup při jejich zpracování a ten obhajují
- podporujeme a společně s žáky oceňujeme nápaditost a logické postupy při zpracování úkolů
- ověřujeme zdatnost žáků vyrovnat se s potížemi při zpracování zadaných úkolů, pomáháme řešit a odstraňovat případné nedostatky formou příkladu, rozhovoru a společně hledáme cestu, jak situaci vyřešit ku prospěchu věci
- podporuje týmovou práci, kde si každý žák zodpovídá za vlastní zpracování dílčího úkolu

3. Kompetence komunikativní

- podporujeme postupy, které žák zvolí při prezentaci geografických témat, na jejich základě vyjádří své názory, myšlenky, klady, záporny, pochybnosti...
- v řízených diskuzích využíváme znalostí a informovanosti žáků na předem zvolené téma, žáci si téma připraví a před skupinou obhajují
- vedeme žáky k tomu, aby uměli srozumitelně vysvětlit svůj názor
- usilujeme o kultivovaný písemný a ústní projev žáků při prezentaci a obhajobě zadaných úkolů

4. Kompetence sociální a personální

- zdůrazňujeme význam získaných informací z různých zdrojů, jejich vlastní odpovědné třídění a zpracování, které žákům pomůže na základě faktů formulovat vlastní postoje a názory tak, aby porozuměli složitosti světa na počátku 21. století a dokázali se v něm orientovat, otevřeně hovoříme a diskutujeme o těchto problémech ve skupině i individuálně, při pochybnostech dokazujeme argumenty
- podporujeme slušné vystupování a respektování názorů jiných při diskuzích, při prezentaci a společných rozhovorech

5. Kompetence občanské

- vytváříme atmosféru společného zájmu o dění v dnešní společnosti tím, že vysvětlujeme žákům určitá pravidla vývoje v přírodní i společenské sféře a že globální dimenze současného světa a jeho budoucnost nás dostává „na palubu jedné lodi“, (zhoršující se přírodní prostředí, bohatství a chudoba, nemoci)
- zdůrazňujeme důležitost jednotlivce i skupiny v odpovědnosti, což dokumentujeme na odpovědnosti každého žáka za přístup k plnění zadaných úkolů, tento přístup vyhodnocujeme, porovnáváme, vystavujeme kritice, tak aby došlo k nápravě

6. Kompetence k podnikavosti

- zdůrazňujeme význam přípravy jedince pro život, na příkladech dokumentujeme, jaké schopnosti, znalosti a dovednosti jsou potřebné k úspěšnému zvládnutí dalšího studia, v rozhovorech vysvětlujeme význam celoživotního vzdělávání

4. ročník

Garant předmětu: Mgr. Martin Vácha, 0+2 týdně, V

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - Přijímá zodpovědnost za své učení a práci
 - Plánuje si dlouhodobější cíle a posoudí možnost jejich dosažení
 - Vyhodnotí věrohodnost a využitelnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
 - Uspořádá přehledně získané informace
 - Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - Navrhne ukazatele, na základě kterých bude možné posoudit úspěšnost řešení.
 - Rozpozná příčinu jevu a jeho důsledek a vztah mezi nimi
 - Na základě dostupných informací formuluje hypotézy a navrhuje metody k jejímu ověření
 - Na základě zhodnocení dostupných informací se dokáže rozhodnout a přijmout za své rozhodnutí zodpovědnost
 - Při řešení problému postupuje systematicky a aplikuje získané vědomosti a dovednosti
 - Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení a aplikuje je v konkrétních situacích
 - Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl. Neukvapuje se ve svých závěrech. Svá řešení srozumitelně obhajuje a zdůvodňuje.
 - Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- **Kompetence komunikativní**
 - Volí nejvhodnější jazykové prostředky a prostředky komunikace vzhledem k tomu, jakým způsobem komunikuje.
 - Vyjadřuje se tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování.
 - Rozliší přínosy a omezení informačních technologií, které používá ke komunikaci
 - Vyjadřuje se stylisticky a gramaticky správně
 - Vyhodnotí, s jakým záměrem druhý mluvčí komunikuje a vhodným způsobem reaguje.
- **Kompetence sociální a personální**
 - Vyhodnocuje výsledky svého jednání, identifikuje příčinu úspěchu i neúspěchu
 - Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
 - Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých řídí svou činnost
 - K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
 - Zorganizuje práci ve skupině i přidělením zodpovědnosti jednotlivým členům skupiny
 - Rozhoduje se samostatně, za svým rozhodnutím si stojí a nese jeho důsledky. Příčiny špatného rozhodnutí rozebírá a bere si z nich ponaučení.
 - Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou
- **Kompetence občanská**
 - Porovnává své představy o vlastním životě s pravděpodobnými odhady vývoje celé společnosti zvažuje, co může ovlivnit a čemu se musí přizpůsobit.
 - Při posuzování informací o politice vždy počítá s možným mediálním či osobním zkreslením a využívá svou kompetenci komunikační k tomu, aby odlišil podstatu věci od skupinových nebo osobních zájmů.
 - Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává s hodnotami uznávanými v předchozích generacích i s hodnotami nově vznikajícími.

4. ročník

- Porovnává své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života.
- Předvídá, jaká omezení svobody nebo bezpečnosti pro jeho vlastní osobu může znamenat, když je omezována svoboda a bezpečnost druhých.
- **Kompetence k podnikavosti**
 - Vystihne, jaké podstatné schopnosti, znalosti a dovednosti jsou předpokladem úspěšného zvládnutí některých profesí. Porovná tyto skutečnosti se svými předpoklady.
 - Rozpozná příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
 - Přichází s vlastními nápady, dokáže rozvinout i nápady druhých, dosahovat cílů jako člen týmu.
 - Umí zformulovat, jaké aspekty budoucího zaměstnání jsou pro něho nejdůležitější
 - Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
 - Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení.
 - K vytvoření představy o své budoucí profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušeností jiných lidí v příslušných oborech.

Věda a výzkum

Očekávané výstupy		Učivo	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá a prezentuje nové poznatky vědy a výzkumu z přírodní a sociální sféry • interpretuje vybrané prognózy z přírodní a sociální sféry • vyhledává nejnovější informace na internetu nebo v odborných časopisech • hodnotí zákonitosti a trendy vědeckotechnického rozvoje s dopady na život na Zemi 		výzkum vesmíru telekomunikační propojování světa pohyb kontinentů výzkum v oblasti FG i SE sfér nové metody kartografie internet a rozvoj	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

Multikulturní svět

Očekávané výstupy		Učivo	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje význam přírodních, sociálních, ekonomických, politických a kulturních faktorů pro další vývoj společnosti • posoudí nerovnoměrný rozvoj v různých částech světa • na konkrétních příkladech posoudí dopady globalizace na vývoj v jednotlivých regionech světa 		střet civilizací, sociální problémy národy, menšiny a etnika terorismus	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

4. ročník

Nerovnoměrný rozvoj světa

Očekávané výstupy		Učivo	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> posoudí nerovnoměrný rozvoj v různých částech světa na konkrétních příkladech posoudí dopady globalizace na vývoj v jednotlivých regionech světa vyhodnotí negativní jevy ve společnosti ve vybraných státech světa s dopady na životní prostředí posoudí, vytvoří vlastní názor na možnosti řešení negativních jevů ve společnosti vyhodnotí význam obchodu a cestovního ruchu 		trendy ekonomického vývoje trvale udržitelný rozvoj rozvojová a humanitární pomoc terciár a kvartér postindudtriální společnost cestovní ruch	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

Trvale udržitelný rozvoj

Očekávané výstupy		Učivo	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vyhodnotí negativní jevy ve společnosti ve vybraných státech světa s dopady na životní prostředí posoudí, vytvoří vlastní názor na možnosti řešení negativních jevů ve společnosti objasní pojem trvale udržitelný rozvoj, územní plán měst a obcí vyhodnotí význam obchodu a cestovního ruchu provede rozbor přírodní a sociální sféry v místním regionu 		interakce člověk a příroda makro a mikroregionální přístupy územní plánování	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

Perspektivy a prognózy

Očekávané výstupy		Učivo	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vyhledá a prezentuje nové poznatky vědy a výzkumu z přírodní a sociální sféry interpretuje vybrané prognózy z přírodní a sociální sféry vyhledává nejnovější informace na internetu nebo v odborných časopisech 		mezinárodní společenství v otázkách politickovojenských, ekonomických a sociálních aktualizace vývojových tendencí	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

Aktivity, pomůcky, soutěže**Aktivity**

- projekt**

- jak se mění životní styl na poč.21.stol. na příkladech z místního regionu

